

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 27.4.2022
SWD(2022) 650 final

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE
POVZETEK POROČILA O OCENI UČINKA

Spremni dokument

k Predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta
o statusu državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas (prenovitev)

{COM(2022) 650 final} - {SEC(2022) 200 final} - {SWD(2022) 651 final}

Povzetek
Zakonodajna pobuda za revizijo direktive o rezidentih za daljši čas (delovni program Komisije za leto 2021)
A. Nujnost ukrepanja
Zakaj? V čem je težava?
<p>Glavni cilj direktive o rezidentih za daljši čas je integracija državljanov tretjih držav, ki so se dolgoročno naselili v državah članicah. To je ključni element pri spodbujanju ekonomske in socialne kohezije, ki je temeljni cilj EU. V ta namen Direktiva določa pogoje, pod katerimi lahko državljani tretjih držav, ki zakonito in neprekinjeno prebivajo v državi članici, pridobijo „status rezidenta EU za daljši čas“. Kot je bilo poudarjeno že v preverjanju primernosti zakonodaje o zakonitih migracijah iz leta 2019 in poročilu o izvajanju, pa nekatera odprta vprašanja še naprej ovirajo popolno doseganje ciljev Direktive. Zlasti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) številni državljani tretjih držav se soočajo z vrsto ovir za pridobitev statusa rezidenta EU za daljši čas in zato ne morejo uživati prednosti tega statusa, ki omogoča integracijo v družbo gostiteljico; 2) rezidenti za daljši čas se soočajo z ovirami za integracijo zaradi pomanjkanja jasnosti in doslednosti med pravicami, ki jih podeljuje status EU; 3) državljani tretjih držav z dovoljenjem EU za prebivanje za daljši čas se soočajo s številnimi ovirami pri uveljavljanju pravice do gibanja in prebivanja v drugih državah članicah.
Kaj naj bi prinesla ta pobuda?
<p>Splošni politični cilji pobude so:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zagotoviti učinkovito upravljanje migracijskih tokov v EU s približevanjem in uskladitvijo nacionalnih zakonodaj držav članic; 2) zagotoviti pravično obravnavanje državljanov tretjih držav, ki zakonito prebivajo v EU; 3) okrepiti konkurenčnost in gospodarsko rast EU. <p>Specifični cilji politike ustrezajo zgoraj navedenim glavnim težavam in so namenjeni:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) vzpostavitvi skladnejšega, učinkovitejšega in pravičnejšega sistema za pridobitev statusa rezidenta EU za daljši čas; 2) olajšanju pravice rezidentov za daljši čas do prostega gibanja in prebivanja v drugih državah članicah (mobilnost znotraj EU); 3) izboljšanju pravic rezidentov za daljši čas in njihovih družin.
Kakšna je dodana vrednost ukrepanja na ravni EU?
<p>Države članice ne morejo same doseči cilja izboljšanja uporabe in učinkovitosti statusa rezidenta EU za daljši čas. Za nadaljnje izboljšanje teh skupnih postopkov je potrebno ukrepanje EU. Zgoraj navedene težave verjetno ne bodo kmalu izginile in so neposredno povezane z veljavnimi pravnimi predpisi. Zlasti se lahko učinkovita pravila o mobilnosti znotraj EU opredelijo le na ravni EU.</p>
B. Rešitve
Katere zakonodajne in nezakonodajne možnosti politike so se upoštevale? Ali ima katera od njih prednost? Zakaj?
<p>V oceni učinka so ocenjene štiri možnosti politike z različnimi ravni posredovanja EU:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Možnost 1 vključuje nezakonodajne ukrepe za izboljšanje izvajanja Direktive in spodbujanje statusa rezidenta EU za daljši čas. • Možnost 2 predvideva ciljno usmerjeno revizijo Direktive, s katero naj bi se zagotovili enaki pogoji, kot veljajo za nacionalne statute, in izboljšale pravice rezidentov za daljši čas, vključno z mobilnostjo znotraj EU. • Možnost 3 predvideva širšo revizijo Direktive, ki vključuje ukrepe iz možnosti 2, poleg tega pa olajšuje pogoje za pridobitev statusa rezidenta EU za daljši čas. • Možnost 4 predvideva obsežno zakonodajno revizijo Direktive, s katero bi se ustvaril enoten status stalnega rezidenta EU, odpravile nacionalne sheme in rezidentom za daljši čas zagotovila pravica do

prostega gibanja znotraj EU.

Prednostna možnost je možnost 3. Ta možnost bi prispevala k obravnavanju vseh ugotovljenih težav in izboljšala splošno izvajanje Direktive. Ima tudi najboljši družbeni in gospodarski učinek ter je politično najbolj izvedljiva.

Kdo podpira katero možnost?

Evropski parlament daje prednost zakonodajni reviziji Direktive, ki obravnava vse ugotovljene sklope težav. Nekatere **države članice** so izrazile pomisleke glede zakonodajne revizije Direktive, druge pa so naklonjene spremembam iz možnosti 2 in 3. Vse države članice so nasprotovale obsežni reviziji. Večina vprašanih **deležnikov** (civilna družba, gospodarski in socialni partnerji, strokovnjaki na področju zakonitih migracij) podpira ukrepe iz možnosti 2 in 3.

C. Učinki prednostne možnosti

Katere so glavne koristi prednostne možnosti?

Prednostna možnost vključuje številne ukrepe, ki bi obravnavali večino ugotovljenih pomanjkljivosti Direktive na vseh področjih, na katerih se pojavljajo težave. Ta možnost naj bi imela družbene in gospodarske koristi. Gospodarske koristi temeljijo na pričakovanjih, da bo več državljanov tretjih držav imelo dostop do statusa rezidenta EU za daljši čas s pripadajočimi pravicami in da se bo večji delež državljanov tretjih držav preselil v drugo državo članico. To bi privedlo do na splošno višjih prihodkov od davkov, večje produktivnosti in potrošnje ter večje gospodarske rasti. Prednostna možnost bi prinesla večjo usklajenost s sodno prakso Sodišča Evropske unije.

Prav tako se pričakuje, da bo prednostna možnost lahko najboljše upoštevala stališča deležnikov, ki se pri nekaterih vprašanih razlikujejo (glej oddelek zgoraj), zato je politično najbolj izvedljiva.

Kakšni so stroški prednostne možnosti?

Ocenjeni stroški prednostne možnosti vključujejo naslednje stroške za države članice:

- enkratni upravni stroški: 781 000 EUR;
- ponavljajoči se upravni stroški: 151 000 EUR;
- enkratni stroški zagotavljanja skladnosti: 452 000 EUR;
- ponavljajoči se stroški zagotavljanja skladnosti: 900 000 EUR.

Ocenjeni so tudi naslednji ponavljajoči se prihranki stroškov (v povprečju vsako leto):

- države članice: 24 500 EUR;
- državljanji tretjih držav: 1 145 000 EUR;
- podjetja iz EU: 112 700 EUR.

Kakšen bo vpliv na podjetja, mala in srednja podjetja (MSP) ter mikropodjetja?

Prednostna možnost bi podprla podjetja, zlasti z ukrepi za olajšanje mobilnosti znotraj EU. Delodajalci, zlasti MSP, bi imeli koristi od dostopa do večjega nabora kvalificiranih državljanov tretjih držav, ki že zakonito prebivajo v EU.

Ali bo prišlo do znatnih učinkov na nacionalne proračune in uprave?

Pristojni nacionalni organi bodo morali prilagoditi obstoječe postopke in zagotoviti skladnost z novimi pravili zaradi mehanizma enakih pogojev, spremenjenih pogojev za pridobitev statusa in ukrepov za mobilnost znotraj EU. Vendar prednostna možnost prinaša znatno poenostavitev, ki do neke mere izravnava upravne stroške in stroške zagotavljanja skladnosti.

Bo imela pobuda druge pomembnejše učinke?

Prednostna možnost bo pozitivno vplivala na državljane tretjih držav, ki jim bodo koristili ukrepi, s katerimi se uvajajo enaki pogoji. Imeli bodo resnično izbiro med dovoljenjem EU za prebivanje za daljši čas in nacionalnimi dovoljenji za prebivanje za daljši čas, lahko bodo lažje izpolnili pogoje za pridobitev statusa rezidenta EU za daljši čas ter pridobili bodo okrepljene pravice, vključno s pravicami do mobilnosti znotraj EU, in priložnost za krožne migracije.

D. Spremljanje

Kdaj se bo politika pregledala?

Člen 24 Direktive že določa obveznosti poročanja, in sicer da Komisija redno poroča o uporabi Direktive v državah članicah in predlaga spremembe, ki jih šteje za potrebne. To načelo se bo uporabljalo tudi za spremembe, ki izhajajo iz revizije Direktive.